

**STELLINGEN BIJ HET PROEFSCHRIFT "DE KWALITEIT VAN LEVEN VAN PATIENTEN, DIE CHIRURGISCH BEHANDELD WERDEN VOOR SLOKDARM-KANKER"**

F. C. E. van Knippenberg  
Erasmus Universiteit Rotterdam

1. Het is inmiddels een dooddoener in publikaties te stellen dat "kwaliteit van leven" een moeilijk te definiëren begrip is.
2. Op het terrein van onderzoek naar "de kwaliteit van leven" van patiënten die aan kanker lijden doet zich steeds duidelijker de behoefte gevoelen aan een omschreven theorie waaraan expliciete hypothesen kunnen worden ontleend.
3. Bij patiënten met kanker dient empirisch onderzoek te worden verricht naar de effecten van het loochenen van aard en ernst van de aandoening om daardoor beter in staat te zijn adequaat te behandelen.
4. De wijze waarop Taylor e.a. (1985) mediators tussen lichamelijke effecten van behandeling en psychisch welzijn van de patiënt onderzoeken, verdient meer navolging. (Taylor Sh. E., Lichtman, R.R., Wood, J.V., Bluming A.Z., Dosk, G.M. Leibowitz, R.L.: Illness-related and Treatment-Related Factors in Psychological Adjustment to Breast Cancer. Cancer 55,2506-2513, 1985.)
5. Het verlengen van het leven van de patiënt met kanker is een deel van de behandeling. Het andere deel bestaat uit de hulp die aan de patiënt gegeven dient te worden om op een aangepaste wijze om te gaan met de beperkingen.
6. Bij patiënten met ernstige en levensbedreigende aandoeningen zijn de reaktiewijzen op de ziekte zo divers dat onderzoek met behulp van groepsgemiddelden geen recht doet aan deze diversiteit.
7. Bij de bestudering van psychische aspecten van ernstige aandoeningen is het verzamelen van informatie over langere tijd noodzakelijk: kortdurende projecten leiden tot onsamenhangende kennis.
8. Enkele uitzonderingen daargelaten wagen de auteurs die de kwaliteit van leven van kankerpatiënten empirisch onderzoeken, zich niet aan definities, terwijl auteurs die definities presenteren, zich niet aan empirisch onderzoek wagen.
9. Beoordelingen van de effecten van behandelingen op de kwaliteit van leven van patiënten met slokdarmkanker zijn afhankelijk van de gekozen indikator. (Dit proefschrift)

10. Het psychisch lijden na een ernstige medische ingreep is waard intensief behandeld te worden.
11. Het Nederlandse volleybalteam dient zich te houden aan het goede gebruik om bij internationale wedstrijden in oranje sporttenue te spelen.
12. De uitdrukking "kwaliteit van leven is een multidimensioneel concept" is weinig zeggend, tenzij de dimensies gedefinieerd worden en de relaties tussen de dimensies beschreven worden.
13. Bij chronische en levensbedreigende aandoeningen doen psychologische survey-onderzoeken weinig recht aan de dynamische processen die in patiënten plaatsvinden.
14. Goede longitudinale studies bij patiënten met kanker zijn zelden uit te voeren binnen een tijdsbestek van vier jaar.
15. De term alcohol-vrij bier is een contradictio in terminis. Propageren van het gebruik ter bestrijding van alcoholmisbruik kan met name bij kinderen een ongunstig grensverleggend effect hebben.
16. Voor- en nadelen van een demissionair kabinet dienen nader onderzocht te worden, omdat een dergelijke kabinet minder politieke problemen geeft dan een kabinet in functie, zonder dat de maatschappelijke orde er wezenlijk door wordt aangetast.